

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ MIASTA I GMINY W ŁAZACH W 2023 ROKU

W sprawozdaniu uwzględniono następujące zagadnienia:

1. Sytuacja organizacyjna i działania Biblioteki
2. Finansowanie
3. Kadra
4. Zbiory biblioteczne
5. Czytelnictwo
6. Działalność informacyjna i dokumentacyjna.

1. SYTUACJA ORGANIZACYJNA I DZIAŁANIA BIBLIOTEKI

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach jako samorządowa instytucja kultury wchodzi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. Służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb edukacyjnych, informacyjnych i kulturalnych społeczności miasta i gminy Łazy.

Prowadzi działalność na podstawie:

- Statutu nadanego Uchwałą Rady Miejskiej Łaz Nr XV/130/04 z dnia 26 lutego 2004 roku. Biblioteka posiada osobowość prawną – jest wpisana do księgi rejestrowej instytucji kultury prowadzonej przez Organizatora pod nr 1/92;
- Ustawy z dnia 27 czerwca 1997 roku o bibliotekach;
- Ustawy z dnia 25 października 1991 roku o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej;
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych;
- Ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

W 2023 roku Biblioteka realizowała podstawowe zadania, do których należą:

1. gromadzenie, opracowywanie, ochrona i aktualizacja materiałów bibliotecznych utrwalonych w dowolnej formie, z uwzględnieniem materiałów dotyczących własnego regionu;
2. gromadzenie, opracowywanie materiałów bibliotecznych służących zwalczaniu uzależnień i patologii społecznej;
3. pełnienie funkcji ośrodka informacji biblioteczno-bibliograficznej i publicznej na terenie miasta;
4. udostępnianie materiałów bibliotecznych na miejscu, wypożyczanie na zewnątrz;
5. prowadzenie wymiany bibliotecznej z uwzględnieniem potrzeb wszystkich mieszkańców miasta i gminy, bez względu na ich wiek, wykształcenie, status społeczny, narodowość, przekonania religijne i polityczne, w tym chorych i z niepełnosprawnością;
6. tworzenie i udostępnianie własnych baz danych: faktograficznych, katalogowych, bibliograficznych oraz organizowanie dostępu do baz zewnętrznych;
7. organizowanie różnego typu imprez popularyzujących wiedzę, kulturę, książkę i czytelnictwo oraz pożądane formy współżycia społecznego;

8. współdziałanie z bibliotekami wchodzącymi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej oraz innego typu bibliotekami, instytucjami, organizacjami na rzecz i dla dobra mieszkańców miasta i gminy oraz użytkowników Biblioteki;
9. ustawiczne doskonalenie kadry i form pracy bibliotecznej stosownie do wymogów współczesności;
10. podejmowanie innych działań wynikających z potrzeb środowiska oraz realizacji ogólnokrajowej polityki bibliotecznej.

Na czele Biblioteki stoi Dyrektor kierujący jej działalnością. W Bibliotece zatrudnieni są pracownicy działalności podstawowej, pracownik administracji i pracownik obsługi. Biblioteka prowadzi w mieście następujące agendy:

- Czytelnię ogólną i internetową,
- Wypożyczalnię dla dorosłych,
- Oddział dla dzieci i młodzieży,
- Izbę Tradycji,
- Punkt Informacji Turystycznej.

W 2023 roku sieć filii bibliotecznych nie uległa zmianie. Na terenie gminy działa sześć filii bibliotecznych uniwersalnych w miejscowościach: Niegowonice, Wysoka, Chruszczobród, Grabowa, Rokitno Szlacheckie oraz Ciągowice. Filia w Rokitnie Szlacheckim funkcjonuje w lokalu Remizy Strażackiej, natomiast pozostałe 5 filii zajmuje lokale w budynkach szkół. Po zakończeniu prac remontowych i budowlanych przy Szkole Podstawowej im. G. Taszyckiego w Chruszczobrodzie tamtejsza filia biblioteczna czasowo mieszcząca się w budynku szkoły powróciła do działania we własnym lokalu.

Z uwagi na zaistniałą awarię wodno-kanalizacyjną i konieczność prac, dokonaliśmy remontu jednego z pomieszczeń Filii nr 2 w Wysokiej, dzieląc je na toaletę i małe zaplecze socjalne.

W 2023 roku bibliotekarze realizowali kierunki rozwoju wskazane w *Programie działania Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łazach na lata 2021-2024*. Biblioteka proponowała mieszkańcom gminy nowe usługi i aktywności, rozszerzając zakres swojej działalności. Tak centrala, jak i filie biblioteczne przyczyniały się do zmniejszenia wykluczenia cyfrowego mieszkańców, umożliwiając darmowy dostęp do informacji i wiedzy. Podejmowane w nich działania dawały możliwości rozwoju i aktywnego udziału w życiu kulturalnym i społecznym.

W minionym roku Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach jako jedna z 50 bibliotek całej Polski zakwalifikowała się do 5. *Rundy Programu Rozwoju Bibliotek* prowadzonego przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności i Fundację Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego. Jest to dla instytucji drugie spotkanie z programem, gdyż uczestniczyliśmy w jego I rundzie jako biblioteka wiodąca. 2023 rok za sprawą PRB był czasem wielu szkoleń i warsztatów skupionych wokół budowania oferty biblioteki odpowiadającej potrzebom społeczności lokalnej przy uwzględnieniu wymagań rzeczywistości oraz czasem przygotowania do budowy przyszłościowego planu działalności.

W 2023 roku bibliotekarze kontynuowali działania dotyczące komputeryzacji prac bibliotecznych w programie bibliotecznym SOWA, aby wzorem centrali skomputeryzować filie biblioteczne i dać ich czytelnikom możliwość zdalnej rezerwacji i przeglądania bibliotecznych zasobów. W związku z powyższym sukcesywnie powiększana jest ilość dokumentów wprowadzonych do bazy danych. Posiadamy w niej 69321 dokumentów (stan

na dzień 31.12.2023 r.) – 100% zbiorów centrali (na co składa się księgozbiór i zbiór audiowizualny) oraz 32981 pozycji księgozbioru filii bibliotecznych. Trwają wstępne prace zmierzające do komputeryzacji filii bibliotecznych.

Biblioteka i filie posiadają ogółem 50 komputerów, laptopów i tabletów podłączonych do Internetu, w tym 34 dostępne dla czytelników. Zapewniamy mieszkańcom miasta i gminy bezpłatny dostęp do Internetu, możliwość korzystania z zasobów Polskiej Biblioteki Internetowej oraz innych zasobów edukacyjnych i informacyjnych Internetu. W Bibliotece funkcjonuje mailowy obieg informacji pomiędzy centralą i sześcioma filiami, który usprawnia komunikację międzybiblioteczną oraz komunikację z czytelnikami.

W ciągu roku prowadziliśmy stronę internetową Biblioteki www.biblioteka-lazy.pl i Facebook. Dla czytelników i mieszkańców były to 2 zasadnicze źródła informacji o realizowanych i proponowanych działaniach. Posiadamy katalog on-line księgozbioru dostępny na stronie internetowej Biblioteki, gdzie udostępniany jest też katalog rozproszony on-line bibliotek powiatu zawierciańskiego. W 2023 roku trwały przygotowania do zaktualizowania systemu elektronicznych wypożyczeń do wersji premium, oferującej czytelnikom udogodnienia i usprawnienie literackich poszukiwań.

Zasady i warunki korzystania z Biblioteki określają regulaminy. W Bibliotece działa Grupa Związkowa Międzyzakładowego Związku Zawodowego Pracowników Bibliotek Województwa Śląskiego.

W 2023 roku w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Łazach realizowano następujące projekty:

- ***Dyskusyjny Klub Książki*** – projekt koordynowany przez Instytut Książki. Przy naszej Bibliotece działa DKK, którego spotkania odbywają się w ostatni czwartek każdego miesiąca. Jego uczestnicy przy kawie dzielą się wrażeniami związanymi z aktualnie omawianą lekturą. W 2023 roku Klub liczył 17 członkiń, które spotkały się 12 razy. Z każdego spotkania pisane były relacje zamieszczane na stronie internetowej Biblioteki oraz w lokalnej gazecie *Echa Łaz*. Dokumentacja fotograficzna ze spotkań oraz recenzje książek umieszczane są również w kronice Klubu;
- ***Cyfrowi eksperci w podregionie sosnowieckim*** – projekt realizowany przez Wyższą Szkołę Humanitas w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Oś priorytetowa III – Cyfrowe kompetencje społeczeństwa, Działanie 3.2 Innowacyjne rozwiązania na rzecz aktywizacji cyfrowej. W jego ramach 3 pracowników biblioteki oraz grupy odbiorców w wieku 10-14 lat brały udział w cyklach warsztatowych z zakresu programowania oraz dziennikarstwa, na które złożyło się 16 godzin zajęć dla pracownika oraz 30 godzin warsztatowych dla osób w wieku 10-14 lat z wybranej dziedziny. W styczniu 2023 roku odbyły się końcowe spotkania w ramach warsztatów dziennikarskich. Dzięki projektowi Biblioteka zyskała sprzęt do pracy z dziećmi i młodzieżą: 5 tabletów, 5 zestawów robotów Edison oraz klocków, robota CodeyRocky, kamerę cyfrową i statyw. Wymienione sprzęty zostały przekazane w ramach pomyślnie zakończonej współpracy;
- ***Klub Kreatywnych Kobiet*** – projekt zainicjowany w 2022 roku, kontynuowany w roku 2023. Jego istota oparta jest na 5 elementach: spotkaniu, twórczym działaniu, pozytywnej energii, wzajemnej inspiracji i rozmowie. W roku 2023 odbyło się 11 spotkań, wśród nich m.in.: warsztaty pod kierunkiem Urszuli Religi, warsztaty tworzenia lalek szczęścia

z Laurą – twórczynią z Ukrainy, spotkania podróżnicze z Lidią Białas *Zakochaj się w dalekiej podróży* i *Afrykańskie opowieści*;

- **Dni Skandynawskie w Bibliotece** – program popularyzujący wiedzę na temat państw nordyckich wśród mieszkańców naszej gminy. W 2023 roku Biblioteka zorganizowała spotkanie podróżnicze, wystawę, projekcję dla dzieci i akcję popularyzującą wiedzę o państwach nordyckich. Działanie wsparły Miejski Ośrodek Kultury w Łazach oraz Stowarzyszenie Inicjatyw Twórczych „Kulturniak”, organizując koncert *Nordalia z piosenką*;
- **Mała Książka – Wielki Człowiek** – projekt Instytutu Książki dla dzieci w wieku przedszkolnym realizowany w ramach ogólnopolskiej kampanii „Mała książka – wielki człowiek” we współpracy z bibliotekami publicznymi. Akcja ma zachęcić rodziców do odwiedzania bibliotek i codziennego czytania z dzieckiem. Każde dziecko w wieku przedszkolnym, które przychodzi do biblioteki biorąc udział w projekcie, otrzymuje w prezencie wyjątkową Wyprawkę Czytelniczą na dobry czytelniczy start. Projekt realizowany jest w Łazach oraz 6 filiach bibliotecznych na terenie gminy;
- **Ferie w Bibliotece i Wakacje w Bibliotece** – propozycje spędzania wolnego czasu podczas ferii i wakacji dedykowane dzieciom i młodzieży. Zajęcia odbywają się we wszystkich placówkach bibliotecznych. W 2023 roku w trakcie ferii odbyło się 41, a w trakcie wakacji 81 działań;
- **Odjazdowy Bibliotekarz** – ogólnopolska akcja, w której czytelnicy, miłośnicy książek oraz rowerów i bibliotekarze aktywnie spędzają czas w gronie osób o podobnych pasjach. W lipcu 2023 r. odbyła się dziesiąta edycja rajdu, w której wzięła udział rekordowa liczba ponad 80 uczestników;
- **Narodowe Czytanie** – ogólnopolska akcja pod patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, w której Biblioteka w Łazach uczestniczy od kilku lat. W 2023 roku lekturą była powieść Elizy Orzeszkowej *Nad Niemnem*. Na placu przy fontannie w Łazach czytali performatywnie zaproszeni goście: lokalna twórczyni Lidia Kałuzińska, uczniowie Szkół Podstawowych nr 1 i 3 w Łazach oraz młodzież z Zespołu Szkół im. prof. Romana Gostkowskiego w Łazach;
- **Spotkania ze sztuką X muzy** – celem projektu jest edukacja filmowa publiczności z terenu miasta i gminy Łazy. W ramach spotkań filmowych prezentowane są dokonania polskiego i światowego kina. Seanse są poprzedzone krótką prezentacją sylwetek aktorów, reżyserów, scenarzystów, kompozytorów muzyki filmowej. Adresatami spotkań filmowych są dorośli. Projekcje filmów odbywają się zwyczajowo raz w miesiącu (w pierwszą środę miesiąca). W 2023 roku odbyło się 13 seansów;
- **Książki podróżnicze** – projekt czytelniczy realizowany na terenie Łaz w czterech miejscach: w Parku Wodnym Jura, Poczekałni Dworca PKP, Przychodni Promed oraz Przychodni Medicus. Ma charakter bookcrossingu – książkowej wymiany opartej na 5 prostych zasadach: „Weź, przeczytaj, oddaj, wymień, przynieś”. Projekt był monitorowany przez bibliotekarzy, którzy sukcesywnie uzupełniali zbiory na ustawionych w wymienionych lokalizacjach regałach, cieszy się zainteresowaniem;
- **Miłośnik Gminy Łazy** – odznaka turystyczno-krajoznawcza ustanowiona przez Bibliotekę i Koło PTTK w Łazach. Celem odznaki jest zachęcenie mieszkańców regionu do aktywnej turystyki, poznawania walorów krajoznawczych i turystycznych Gminy Łazy, zabytków architektury, zabytków przyrody i techniki, historii ziemi łazowskiej. Zadaniem odznaki

jest również popularyzacja i promocja gminy Łazy na terenie województwa śląskiego oraz poza jego granicami, a także szerzenie i umacnianie regionalizmu wśród społeczeństwa nie tylko naszego województwa. W 2023 roku wydano 11 odznak;

- ***Randka w ciemno z książką i Książki pod choinkę*** – akcje promujące czytelnictwo, które weszły w stały kalendarz działań Biblioteki dedykowanych dorosłym;
- ***Cała Polska Czyta Dzieciom*** – ogólnopolski projekt realizowany w Bibliotece od kilku lat. W 2023 roku cykle spotkań głośnego czytania książeczek przedszkolakom odbywały się we wszystkich placówkach bibliotecznych i przedszkolach gminy. Spotkaniom towarzyszyły działania dodatkowe. Najczęściej były to warsztatowe zajęcia plastyczne związane z czytaniem tekstem.

W I kwartale 2023 roku Biblioteka w Łazach otrzymała informację o wynikach naboru na zadania w ramach Programu Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego ***Partnerstwo dla książki 2023***. Z 3 złożonych przez Bibliotekę wniosków jeden został rozpatrzony pozytywnie, otrzymując dofinansowanie w kwocie 14700,00 zł.

Na zadanie pt. ***Emocje mają moc – cykl edukacyjnych spotkań warsztatowych dla dzieci w wieku 4-6 lat i ich rodzin*** złożyły się 73 działania:

- cykl 60 edukacyjnych spotkań warsztatowych dla przedszkolaków w wieku 4-6 lat ***Bajka na ratunek*** realizowany we wszystkich przedszkolach gminy Łazy, gdzie bibliotekarze spotykali się z poszczególnymi grupami, pracując podczas warsztatów edukacyjnych o złości, radości, lęku, smutku, dumie i wstydzie, nad sposobami ich okazywania i komunikowania innym (elementem wyjściowym dla każdego z nich była specjalnie dobrana bajka – w formie tradycyjnej, kart kamishibai, audiobooka);
- wystawa wydawnictwa Dwie Siostry ***Co robią uczucia?***;
- seria 9 spotkań autorskich dla przedszkolaków z Ewą Stadtmüller – dwóm z nich towarzyszył autor i twórca rysunków Łukasz Zabdyr (spotkania zorganizowano w Łazach i we wszystkich filiach bibliotecznych);
- spotkanie autorskie ***Moc emocji*** z Tiną Oziwicz i Aleksandrą Zajac;
- spotkanie z dr Aleksandrą Piotrowską ***Emocjonalne potyczki*** dedykowane rodzicom, opiekunom, osobom pracującym z dziećmi i dorosłym mieszkańcom gminy;
- szkolenie dla pracowników biblioteki ***Ekspresyjna praca z tekstem literackim we wspomaganiu efektywnego procesu dydaktyczno-wychowawczego*** z Alicją Ungeheuer-Gołąb.

W I kwartale 2023 roku Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach otrzymała również informację o negatywnym rozpatrzeniu wniosków na zadanie ***EtnoKultura to nasza natura*** w ramach programu Narodowego Centrum Kultury ***EtnoPolska***. W minionym roku złożyliśmy 4 wnioski do programu MKiDN ***Partnerstwo dla książki 2024*** na dofinansowanie działań promujących i animujących czytelnictwo. Ich wyniki ogłoszone zostaną w I kwartale 2024 roku.

W 2023 roku Biblioteka pozyskała środki finansowe w programie realizowanym przez Bibliotekę Narodową z upoważnienia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach ***Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025: Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych – Kierunek interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych***. Na wykonanie zadania pozyskaliśmy środki w wysokości 14538,00 zł na

zakup nowości wydawniczych dla centrali i filii bibliotecznych. Pozyskane dofinansowanie pozwoliło wzbogacić księgozbiór Biblioteki w Łazach oraz 6 filii bibliotecznych o 555 woluminów.

W minionym roku Biblioteka w Łazach pozyskała również wsparcie w ramach realizacji projektu *Dyskusyjne Kluby Książki w województwie śląskim 2023* – otrzymaliśmy 1200,00 zł, co pozwoliło zorganizować spotkanie autorskie z pisarką komedii kryminalnych Martą Obuch.

Jak co roku, wiele działań Biblioteka realizowała w 2023 roku z Koalicjantami. Współpracowaliśmy z Miejskim Ośrodkiem Kultury w Łazach, Klubem Seniora „Semafor” w Łazach, zarządem i słuchaczami Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Łazach, instruktorami i podopiecznymi WTZ w Łazach. Placówki biblioteczne współpracowały ze szkołami podstawowymi i przedszkolami, redakcją *Ech Łaz*, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Parkiem Wodnym Jura, bibliotekami sąsiednich miast i gmin, bibliotekami szkolnymi, władzami samorządowymi, Biblioteką Śląską, Związkiem Gmin Jurajskich, Kołem PTTK w Łazach, klubami, organizacjami oraz mieszkańcami miasta i gminy.

Biblioteka w Łazach współpracuje również z:

- **Konsorcjum Bibliotek** – użytkowników zintegrowanych systemów zarządzania biblioteką SOWA1 lub SOWA2/MARC21 – Biblioteka jest członkiem Konsorcjum, które stanowi platformę służącą do wymiany informacji i doświadczeń w zakresie oprogramowania bibliotecznego i działań na rzecz rozwoju komputeryzacji bibliotek;
- **Internetowym Portalem Usług Bibliotecznych W.BIBLIOTECE.PL**, będącym projektem firmy SOKRATES IT – Biblioteka korzysta z portalu ogólnopolskiego, informując oraz prezentując własne zbiory.

Do sierpnia 2023 roku Biblioteka w Łazach kontynuowała udział w Konsorcjum IBUK. Udostępnialiśmy czytelnikom książki w wersji elektronicznej – 7783 tytułów, do których czytelnicy mieli bezpłatny dostęp w sieci bibliotecznej, czytając na tabletach, telefonach i domowych komputerach, jednak z uwagi na nikłe zainteresowanie platformą IBUK Libra nie przedłużyliśmy współpracy. Finanse z tej formy udostępniania księgozbioru przeznaczone zostały na wykupienie kodów dostępu do serwisu Empik Go wydawanych czytelnikom.

2. FINANSOWANIE

Podstawą prowadzenia rachunkowości w Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Łazach są zasady określone w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r. poz. 120 ze zm.) oraz szczególne zasady zawarte w rozdziale 3 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2020 r. poz. 194 zm.).

Ponieważ Biblioteka jako samorządowa instytucja kultury zalicza się do sektora finansów publicznych, podlega również reżimowi ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 poz. 1270 ze zm.)

Sporządzenie rocznego sprawozdania z wykonania planu finansowego jednostki za rok 2023 podyktowane jest postanowieniami art. 265 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku

o finansach publicznych.

Budżet Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łazach w 2023 roku wyniósł 932 880 zł.

Poniższa tabela przedstawia przychody, koszty i wynik finansowy Biblioteki. /w złotych/

Poz.	Wyszczególnienie	Plan finansowy w zł	Wykonanie za 2023 r. w zł
1	Przychody ogółem	932 880	932 880
1.1	Dotacje	909 238	909 238
1.1.1	Dotacja Gmina Łazy	880 000	880 000
1.1.2	Dotacja MKiDN – zakup nowości wydawniczych	14 538	14 538
1.1.3	Dotacja MKiDN – projekt „Emocje mają moc”	14 700	14 700
1.2	Przychody ze sprzedaży usług	770	770
1.3.1	Dary gotówkowe	1 619	1 619
1.3.2	Dary rzeczowe – księgozbiór	2 584	2 584
1.3.3	Dary rzeczowe – środki trwałe	9 278	9 278
1.4	Przychody ze sprzedaży książek	450	450
1.5	Pozostałe przychody	8 941	8 941
2	Koszty ogółem	946 524	946 524
2.1	Wynagrodzenia	653 202	653 202
2.1.1	Wynagrodzenia osobowe	628 497	628 497
2.1.2	Wynagrodzenia cywilno-prawne	24 705	24 705
2.2	Składki na ubezpieczenia społeczne, FP	108 528	108 528
2.3	Materiały i usługi	184 794	184 794
2.3.1	Zakup zbiorów bibliotecznych	41 416	41 416
2.3.2	Dary rzeczowe	1 809	1 809
2.3.3	Odpis na ZFŚS	22 464	22 464
2.3.4	Wartość sprzedanych książek	350	350
2.3.5	Energia i ogrzewanie	31 428	31 428
2.3.6	Prenumerata czasopism	780	780
2.3.7	Materiały – biurowe, środki czystości	29 860	29 860
2.3.8	Usługi telekomunikacyjne i pocztowe	11 864	11 864
2.3.9	Usługi remontowe	8 500	8 500
2.3.9	Pozostałe usługi obce i wydawnictwa	32 301	32 301
2.3.10	Podróże służbowe	197	197
2.3.11	Amortyzacja środków trwałych	1371	1371
2.3.12	Pozostałe zakupy	2 454	2 454
	WYNIK FINANSOWY	-13 644	-13 644
	Średnioroczna liczba zatrudnionych w przeliczeniu na pełne etaty	12 10,125	12 10,125

Informacja dotycząca przychodów Biblioteki i ich struktura

Budżet Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łazach w roku 2023 wyniósł 932 880,00 zł. Dotacja od Organizatora na działalność bieżącą biblioteki wyniosła 880 000,00 zł, co stanowi 94,33% budżetu. Ponadto Biblioteka pozyskała środki z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego na realizację projektu NPRCz 2.0. *Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych* – w wysokości 14 538,00 zł, co stanowi 1,56% budżetu oraz środki na realizację projektu pn. *Emocje mają moc – cykl edukacyjnych spotkań warsztatowych dla dzieci w wieku 4-6 lat i ich rodzin* w wysokości 14 700,00 zł, co stanowi 1,58% wysokości budżetu.

Pozostała część budżetu biblioteki to przychody własne w wysokości 23 642,00 zł, co stanowi 2,53% budżetu. W tym: przychody ze sprzedaży usług, tj. opłaty za przetrzymywanie książek, ksero wyniosły 770,00 zł, dary gotówkowe od czytelników na zakup nowych pozycji wydawniczych to wartość 1 619,00 zł, przychody ze sprzedaży wydawnictw – 450,00 zł. Dary rzeczowe, tj. książki otrzymywane od czytelników – przychód w wysokości 2 584,00 zł oraz pozostałe przychody w wysokości 9 278,00 zł wykorzystane na organizację zajęć dla dzieci podczas ferii i wakacji, dofinansowanie z Biblioteki Śląskiej spotkania autorskiego w ramach DKK. Biblioteka pozyskała w darze sprzęt elektroniczny w związku z realizacją projektu Akademii Humanitas *Cyfrowi Eksperci w podregionie sosnowieckim* na kwotę 8 941,00 zł.

Informacja dotycząca kosztów działalności Biblioteki i ich struktura

Realizacja kosztów w roku 2023 przebiegała następująco:

- Koszty wynagrodzeń osobowych – 628 497,00 zł, co stanowi 66,40% ogółu wydatków,
- Koszty wynagrodzeń umów cywilno-prawnych – 24 705,00 zł, co stanowi 2,61% ogółu wydatków,
- Koszty składek na ubezpiecz. społ. i Fundusz Pracy i inne świadczenia – 108 528,00 zł, co stanowi 11,46 % ogółu wydatków,
- Koszty materiałów, usług i pozostałych – 184 794,00 zł, co stanowi 19,53% ogółu wydatków, w tym:
 - zakup zbiorów bibliotecznych dla wszystkich placówek – 42 787,00 zł,
 - dary i inne wpływy rzeczowe zbiorów bibliotecznych dla placówek – 1 809,00 zł,
 - odpis na ZFŚS zgodnie z ustawą o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych – 22 464,00 zł,
 - koszty wydawnictw i zakupu książek na sprzedaż – 350,00 zł,
 - media w placówkach bibliotecznych – 31 428,00 zł,
 - delegacje służbowe – 197,00 zł,
 - usługi telefoniczne i pocztowe – telefony, Internet w 7 placówkach – 11 864,00 zł,
 - pozostałe usługi obce m.in. przegląd gaśnic, klimatyzacji, licencje, abonament sowa, rewizor, badania okresowe, ubezpiecz. mienia, wywóz nieczystości opłaty bankowe oraz usługi fotograficzne, warsztaty edukacyjne, szkolenia bhp – 32 301,00 zł
 - zakup materiałów, m.in. śr. czystości, art. biurowe, konkursy-nagrody, tonery, papier ksero, przewody zasil., materiały do projektu *Emocje mają moc – cykl edukacyjnych spotkań warsztatowych dla dzieci w wieku 4-6 lat i ich rodzin*, folia, art. dekoracyjne oraz materiały do realizacji projektów wakacyjnych i zimowych – 29 860,00 zł,

- usunięcie awarii i remont w fili w Wysokiej – 8 500,00 zł,
 - prenumerata czasopism – 780,00 zł,
 - środków trwałych amortyzacja: modem internetowy dla zapewnienia bezpieczeństwa w sieci – 1371,00 zł,
 - pozostałe koszty – art. spożywcze na spotkania i wydarzenia w bibliotece 2 454,00 zł,
- Wynik finansowy za rok 2023 ujemny w wysokości – 13 644,00 zł.

Lp.	Nazwa	1.01.2023 r.	31.12.2023 r.
1.	Stan środków Fundusz socjalny	8 536,28 1 253,19	4 012,96 2 821,07
2.	Należności		
	- z tyt. dostaw i usług	61,30	0
	w tym wymagalne	0	0
	- z tyt. podatków i usług	0	0
	w tym wymagalne	0	0
	-inne	0	600,00
	w tym wymagalne	0	0
3.	Zobowiązania		
	- z tytułu dostaw i usług	221,40	822,77
	w tym wymagalne	0	0
	- z tytułu wynagrodzeń	32 280,54	39 586,06
	w tym wymagalne	0	0
	- z tytułu podatków i ubezpieczeń	37 007,47	37 020,16
	w tym wymagalne	0	0
	- fundusz socjalny	1 253,19	3 421,07
	w tym wymagalne	0	0
	-inne	48,77	0
	w tym wymagalne	0	0

3. KADRA

Stan zatrudnienia na dzień 31.12.2023 r. w Bibliotece w Łazach to 12 osób – 10,125 etatu przeliczeniowego, w tym: 10 pracowników merytorycznych (w tym dyrektor), 1 pracownik administracji oraz 1 pracownik obsługi. W trakcie roku zakończona została współpraca z pracownikiem zatrudnionym na zastępstwo.

W Bibliotece Publicznej Miasta i Gminy w Łazach pracuje przygotowana zawodowo kadra merytoryczna: 6 z 9 zatrudnionych bibliotekarzy posiada wykształcenie wyższe bibliotekarskie, dwoje z pozostałej trójki jest w trakcie uzupełnienia wykształcenia o podyplomowe studia z zakresu Bibliotekoznawstwa i informacji naukowej.

Dyrektor organizuje dwa razy w roku szkolenia i spotkania tematyczne. Poza tym pracownicy brali udział w innych formach doskonalenia zawodowego: szkoleniach, webinarach, szkoleniach e-learningowych i seminariach, Organizatorzy to: Biblioteka Śląska, Miejska i Powiatowa Biblioteka Publiczna w Zawierciu, Fundacja Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego i firmy zewnętrzne.

4. ZBIORY BIBLIOTECZNE

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach jest dostępna dla wszystkich mieszkańców miasta i gminy mających potrzebę korzystania z jej usług. Gromadzimy i udostępniamy zbiory ze wszystkich dziedzin wiedzy i nauki służące kształtowaniu kultury społeczeństwa, kształceniu ogólnemu i zawodowemu oraz wychowaniu i kulturalnej rozrywce.

Kierownicy filii i agend udostępniania mają bezpośredni kontakt z czytelnikami, a dzięki temu rozeznanie w potrzebach i gustach czytelniczych klientów. Uwzględniając zgłaszane zainteresowania, kreują politykę gromadzenia zbiorów w swoich placówkach.

Duży nacisk kładziemy również na gromadzenie wydawnictw regionalnych i dokumentów życia społecznego. W ofercie czytelniczej posiadamy zbiór książek anglojęzycznych i niemieckojęzycznych.

Zbiory biblioteczne wzbogacamy co roku przez następujące źródła wpływów: zakup, dary rzeczowe, zakup z dotacji celowej Biblioteki Narodowej. Książki kupujemy w hurtowniach książek on-line, od dostawców przyjeżdżających na miejsce, od autorów, w wydawnictwach.

W 2023 roku we wszystkich placówkach przybyły ogółem 1753 woluminy na kwotę 43224,40 zł, w tym:

- zakupiono: 1619 wol. – 41415,40 zł, w tym:
 - ze środków dotacji BN: 555 wol. – 14538,00 zł
 - ze środków Biblioteki: 1064 wol. – 26877,40 zł
- pozostałe wpływy (dary): 134 wol. – 1809,00 zł.

W 2023 roku Biblioteka Publiczna w Łazach prenumerowała 1 tytuł, który nie był wypożyczany czytelnikom (wartość prenumeraty 780,00 zł). Zakupiono także 19 audiobooków na kwotę 503,55 zł. W darze otrzymano 155 audiobooków. Na dzień 31.12.2023 r. Czytelnia posiada zbiór specjalny w ilości 654 pozycji, w tym 633 audiobooków.

Stan księgozbioru poszczególnych placówek bibliotecznych na dzień 31.12.2023 r. kształtuje się następująco (podano liczbę woluminów):

- Filia nr 1 w Niegowonicach: 11220 wol.
- Filia nr 2 w Wysokiej: 8161 wol.
- Filia nr 3 w Chruszczobrodzie: 9849 wol.
- Filia nr 4 w Grabowej: 4878 wol.
- Filia nr 5 w Rokitnie: Szlacheckim 8226 wol.
- Filia nr 6 w Ciągowicach: 6663 wol.
- Biblioteka w Łazach: 35672 wol.
- Ogółem stan księgozbioru: 84669 wol.

Biblioteka nie oddaje książek zniszczonych do oprawy ze względu na wysokie koszty, pracownicy kleją i okładają książki we własnym zakresie. Książki bardzo zniszczone, nienadające się do wypożyczania, przeprowadzane są przez ubytki przez Komisję ds. Selekcji Zbiorów.

5. CZYTELNICTWO

Biblioteka działa na terenie miasta i gminy poprzez sieć swych placówek bibliotecznych. Usytuowanie centrali Biblioteki w centrum miasta ułatwia mieszkańcom korzystanie z oferty naszej instytucji.

W 2023 roku wypożyczono zbiory czytelnikom:

- na zewnątrz 79042 wol.,
- na miejscu 569 wol.

Udostępniono także 238 czasopism nieoprawnych na miejscu, a 12 wypożyczono na zewnątrz.

Odnotaliśmy 41470 odwiedzin w Bibliotece i 183 odwiedziny w Punkcie Informacji Turystycznej w Łazach.

Ogólna liczba kwerend – 3340.

W 2023 roku placówki posiadały ogółem 3007 czytelników, w tym:

- | | |
|-------------------------------------|------------------|
| – Biblioteka w Łazach | 1833 czytelników |
| – Filia nr 1 w Niegowonicach | 311 czytelników |
| – Filia nr 2 w Wysokiej | 224 czytelników |
| – Filia nr 3 w Chruszczobrodzie | 276 czytelników |
| – Filia nr 4 w Grabowej | 79 czytelników |
| – Filia nr 5 w Rokitnie Szlacheckim | 172 czytelników |
| – Filia nr 6 w Ciągowicach | 112 czytelników. |

W kategoriach społeczno-zawodowych wśród czytelników aktywnie wypożyczających największą grupę stanowili czytelnicy uczący się – 40,5% ogółu. Czytelnicy pracujący stanowili 31,6% aktywnie wypożyczających, pozostali – 27,9%.

Analiza podziału czytelników aktywnie wypożyczających na kategorie wiekowe wskazuje, iż największą grupę stanowili czytelnicy w wieku 6-12 lat – 23% ogółu. Kolejne kategorie wiekowe to: czytelnicy w wieku 25-44 lat, czytelnicy w wieku 45-60 lat i czytelnicy powyżej 60 lat – po 18%, następnie młodzież w wieku 13-15 lat – 9%, czytelnicy w wieku 16-19 lat – 7%, dzieci do 5 roku życia – 4% i czytelnicy w wieku 20-24 lata – 3%.

Biblioteka prowadzi na rzecz chorych i starszych czytelników usługę ***Książka na telefon***.

Czytelnictwo dorosłych

1. Sposoby promocji czytelnictwa, ciekawe działania i wydarzenia popularyzacyjne, warsztaty kierowane do dorosłych, które były udziałem Biblioteki w Łazach w 2023 roku:
 - spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki (odbyło się 12 spotkań);
 - ogólnopolski rajd rowerowy czytelników i bibliotekarzy *Odjazdowy Bibliotekarz*;
 - warsztaty dziergania *Łańcuszek dobroci* (odbyło się 29 spotkań);

- spotkania warsztatowe Klubu Kreatywnych Kobiet (odbyło się 11 spotkań, wśród nich m.in.: warsztaty pod kierunkiem Urszuli Religi czy warsztaty tworzenia lalek szczęścia z Laurą – twórczynią z Ukrainy);
 - spotkania z historią lokalną *Znane i nieznanie losy bliskich* (odbyło się 9 spotkań);
 - warsztaty rękodzielnicze wykonywania kwiatów z bibuły do palm wielkanocnych;
 - spotkanie z historią lokalną dla grupy Senior + (odbyły się 3 spotkania);
 - warsztaty tworzenia kartek świątecznych dla Hospicjum Cordis;
 - *Spotkania ze sztuką X Muzy* – seanse dla dorosłych (odbyło się 13 seansów);
 - *Tropem Kolberga* – wystawa z Instytutu Myśli Polskiej W. Korfanteo w Katowicach;
 - *Duch sportu* – wystawa fotografii Jerzego Kleszcza;
 - *Naturalnie święci* – wystawa rękodzieła artystycznego Stanisława Kwiatkowskiego;
 - wystawy IPN: *Sąsiedzka krew. Ludobójstwo Wołyńsko-Galicyskie 1943-1945, Niezłomna wyklęta przywrócona pamięci Danuta Siedzikówna "Inka", Polacy ratujący Żydów w czasie II wojny światowej*;
 - *Solidarni z Solidarnością. Wsparcie dla Solidarności Śląsko-Dąbrowskiej* – wystawa z Porozumienia Katowickiego;
 - wystawy fotografii: *W krainie lemurów i Krajobrazy Skandynawii*;
 - wystawa publikacji prasowych *Święty Jan Paweł II – świadectwa cudów*;
 - wystawa okolicznościowa *160. rocznica Powstania styczniowego w Łazach i okolicy*.
2. Spotkania autorskie zorganizowane przez Bibliotekę w Łazach w 2023 roku (wszystkie w formie stacjonarnej):
- spotkanie z dr Aleksandrą Piotrowską *Emocjonalne potyczki*;
 - spotkanie autorskie z Martą Obuch finansowane w realizacji projektu *Dyskusyjne Kluby Książki w województwie śląskim 2023* przez Bibliotekę Śląską;
 - spotkanie podróżnicze z Dominiką Białą-Pająk *W krainie Saamów* poświęcone Skandynawii;
 - 2 spotkania podróżnicze z Lidią Białas *Zakochaj się w dalekiej podróży i Afrykańskie opowieści*.
3. Akcje czytelnicze i święta książki, w których Biblioteka w Łazach brała udział w 2023 roku:
- *Skandynawia ze smakiem – odkryj ciekawostki krajów Północy* – akcja promująca czytelnictwo w ramach *Dni Skandynawskich 2023*;
 - *Czytelnik Roku* – akcja promująca osoby, które w 2023 roku najczęściej wypożyczały książki;
 - *Randka z książką* – walentynkowa akcja promująca czytelnictwo;
 - *Dzień Kobiet i Dzień Mężczyzn* – akcje promujące czytelnictwo;
 - *Książki pod choinkę* – akcja rozdawania książek w dniu Mikołajek;
 - akcja *Książki podróżnicze* – regały promujące ideę bookcrossingu ustawiane w przestrzeni miasta;
 - akcja *Książka na telefon* skierowana do osób starszych, chorych i z niepełnosprawnością;
 - *Akcja Żonkile* – akcja czytelnicza upamiętniająca Powstanie warszawskie;
 - *Akcja Maki spod Monte Cassino* upamiętniająca rocznicę bitwy;

- Akcja patriotyczna z okazji uchwalenia Konstytucji 3 Maja.

Czytelnictwo dzieci i młodzieży

1. Najciekawsze przykłady wydarzeń promujących czytelnictwo, które były udziałem Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Łazach w 2023 roku:
 - cykl warsztatów edukacyjnych *Bajka na ratunek* w ramach zadania *Emocje mają moc – cykl edukacyjnych spotkań warsztatowych dla dzieci w wieku 4-6 lat i ich rodzin*: zrealizowaliśmy 60 edukacyjnych spotkań warsztatowych – po 6 w każdym przedszkolu naszej gminy. Wzięły w nich udział przedszkolaki w wieku 4-6 lat. Warsztaty były poświęcone określonym emocjom – złości, radości, lękowi, smutkowi, dumie i wstydowi, sposobom ich okazywania i komunikowania innym. Elementem wyjściowym dla każdego z nich była specjalnie dobrana bajka – w formie tradycyjnej, kart kamishibai, audiobooka;
 - lekcje biblioteczne: *Potyczki z językiem polskim*, *Poznajemy bibliotekę* i *Poznajemy pracę biblioteki publicznej*;
 - *Wszystkie dzieci pięknie czytają* – XIX edycja miejsko-gminnego konkursu czytelniczego dla uczniów klas III szkół podstawowych;
 - *XXII Turniej Wiedzy o Książce i Bibliotece*;
 - spotkanie edukacyjne z Tomaszem Męcikiem-Kronenbergiem dla przedszkolaków z okazji międzynarodowego Dnia Psa Ratownika *Ratownicy na czterech łapach* połączone z pokazem i szkoleniem z pierwszej pomocy przedmedycznej;
 - spotkania edukacyjne dla uczniów szkół podstawowych z Katarzyną Domagałą z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zawierciu *Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy i Nowe narkotyki – Nowe zagrożenia*;
 - *Cyfrowi eksperci w podregionie Sosnowieckim* – warsztaty z dziennikarstwa online (odbyły się 4 spotkania);
 - *Jurajskie zwierzęta pasterskie* – warsztaty edukacyjne z Michałem Ładą;
 - warsztaty kulinarne *Wizyta w Piwnicy*;
 - *Mindfulness* – trening uważności z Dominiką Białą-Pająk;
 - *Kuchnia i molekuły* – warsztaty edukacyjne z Uniwersytetem Rozwoju;
 - warsztaty twórcze i kreatywne: *Arktyczna kraina*, *Kolorowanie przez sklejanie*, *Odkrywamy tajemnice kosmosu*, warsztaty iris folding *Wyprawa do krainy fantazji*, *Amulet Krainy Indian*, *Czarno-biała ekspedycja*, *Skarby z Planety Ziemia*, *Sowy w Bibliotece*;
 - gry terenowe i podchody w Bibliotece: *Zimowe laboratorium śmiechu*, *Tajemnicza wyspa*;
 - międzypokoleniowe warsztaty tworzenia bransoletek z Izabelą Rabendą *Gadżety Kobiety*;
 - międzypokoleniowe warsztaty rękodzieła artystycznego z Dorotą Jankiewicz *Zafilcowane*;
 - profilaktyczne spotkanie edukacyjne w plenerze *Niebo, ziemia i morze, czyli świat bez wad*;
 - *Kartka dla Hospicjum* – warsztaty tworzenia kartek bożonarodzeniowych dla Hospicjum Cordis w Katowicach;
 - seria głośnych czytań dla przedszkolaków, którym towarzyszyły warsztaty plastyczne;
 - *Co robią uczucia?* – wystawa wydawnictwa Dwie Siostry.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Łazach wsparła także organizację rajdu PTTK Zawiercie *Jesień Jurajska*, przyjmując na mecie dzieci i młodzież oraz organizując konkursy oparte na zagadkach literackich. Byliśmy także współtwórcami montażu słowno-muzycznego *Dzień Papieski*.

2. Spotkania autorskie dla dzieci i młodzieży zorganizowane w 2023 roku przez Bibliotekę w Łazach:

Odbyły się następujące spotkania autorskie w formie stacjonarnej:

- Seria 9 spotkań autorskich z Ewą Stadtmüller – dwóm z nich towarzyszył autor i twórca rysunków Łukasz Zabdyr;
- spotkanie autorskie *Moc emocji* z Tiną Oziewicz i Aleksandrą Zając.

3. Akcje czytelnicze i święta książki dedykowane dzieciom i młodzieży, w których w 2023 roku brała udział Biblioteka w Łazach:

- *Mała książka – Wielki człowiek* – ogólnopolska kampania zachęcająca nie tylko do czytania dzieciom od narodzin, lecz również pilotażowy projekt dla trzylatków;
- *Międzynarodowy Dzień Kropki*;
- *Narodowe Czytanie 2023 – Nad Niemnem* Elizy Orzeszkowej;
- *Przylapani na czytaniu - mini wyzwanie czytelnicze* – akcja promująca czytelnictwo dzieci i młodzieży;
- *Dzień piegowatych bohaterów* – akcja popularyzująca czytelnictwo najmłodszych;
- *Ambasador czytelnictwa* – akcja nagradzania dyplomami najaktywniejszych czytelników;
- *Walentynka dla Ciebie* – akcja promująca czytelnictwo dla dzieci i młodzieży.

6. DZIAŁALNOŚĆ INFORMACYJNA I DOKUMENTACYJNA

Działalność informacyjną Biblioteka prowadzi na rzecz środowiska lokalnego.

Na warsztat informacyjny składają się: katalogi, kartoteki, zestawienia bibliograficzne i zasoby Internetu. Informacje udzielane są czytelnikom w bezpośredniej rozmowie na miejscu, telefonicznie oraz mailowo. Obok informacji ustnej prowadzona jest informacja wizualna o działaniach i imprezach organizowanych przez Bibliotekę i koalicjantów (w postaci plakatów, ulotek, zakładek do książek).

Korzystna lokalizacja centrali sprawia, że mieszkańcy przychodzą tu, aby zasięgnąć różnych informacji. W 2023 roku w centrali i 6 filiach bibliotekarze udzielili 3340 informacji. W centrali i 6 filiach bibliotecznych do dyspozycji mieszkańców są 34 sprzęty – komputery, laptopy i tablety z darmowym dostępem do Internetu.

W ramach współpracy ze Związkiem Gmin Jurajskich funkcjonuje w Bibliotece **Punkt Jurajskiej Informacji Turystycznej**. Można tu uzyskać niezbędne informacje turystyczne i regionalne ułatwiające obsługę ruchu turystycznego na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej.

Biblioteka prowadzi **Punkt Informacji Turystycznej**, gdzie udziela się informacji turystyczno-rekreacyjnych, informacji o imprezach sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych. Jego działalność w 2023 roku sprowadzała się do wizyt umawianych telefonicznie bądź wizyt w centrali Biblioteki w celu uzyskania konkretnych informacji.

Informujemy i zachęcamy mieszkańców regionu do aktywnej turystyki, poznawania walorów krajoznawczych i zabytków architektury, przyrody i historii ziemi łazowskiej poprzez ustanowienie odznaki turystyczno-krajoznawczej *Miłośnik Gminy Łazy*.

Przy Bibliotece działa **Koło PTTK w Łazach** przy ul. Dworcowej 3.

Działania informacyjne i promujące Bibliotekę:

- zapoznaczanie mieszkańców z bogatą ofertą nowości wydawniczych i propozycji kulturalnych na stronie internetowej Biblioteki, Facebooku, w czasopiśmie lokalnym *Echa Łaz*, na portalu *Śląski Pegaz* oraz portalach gminy i powiatu;
- drukowanie plakatów, ulotek i folderów informujących o aktualnych działaniach Biblioteki;
- stała *Galeria twórców z gminy Łazy*, której celem jest promowanie mieszkańców gminy mających ciekawe zainteresowania, pasje i umiejętności;
- upowszechnianie i promowanie dorobku kulturowego mieszkańców w Bibliotece poprzez działalność wydawniczą, sprzedaż publikacji, wystawy fotografii, malarstwa, rękodzieła i innych technik plastycznych.

Działalność dokumentacyjna:

Biblioteka prowadzi działalność dokumentacyjną. Gromadzimy dokumenty życia społecznego, materiały na temat historii oraz spraw bieżących gminy, powiatu i regionu. Są wśród nich wydawnictwa książkowe, foldery, informatory, biuletyny, afisze, ulotki, mapy, katalogi, prace dyplomowe, wycinki prasowe, zdjęcia i inne. W tym zakresie współpracujemy z instytucjami, mieszkańcami oraz studentami, prowadzimy korespondencję z organizacjami i innymi bibliotekami.

Biblioteka dba o zachowanie dziedzictwa kulturowego „naszej małej ojczyzny” dla przyszłych pokoleń mieszkańców. Posiadamy w formie papierowej i na płytach wspomnienia mieszkańców gminy dotyczące naszej miejscowości – ludzi, zakładów pracy, zabudowy itp.

W ramach działań dokumentacyjnych Biblioteka prowadzi:

- **Cyfrowe Archiwum Tradycji Lokalnej**, współtworząc zbiór **Centrum Archiwistyki Społecznej** – największe w Polsce archiwum społeczne powstałe z inicjatywy **Fundacji Ośrodka KARTA**. Cyfrowe archiwum angażuje do współpracy lokalnych pasjonatów historii i mieszkańców zainteresowanych odkrywaniem przeszłości gminy. Biblioteka jako instytucja kultury działająca na poziomie lokalnym staje się miejscem, wokół którego koncentrują się starania o ratowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego (gromadzimy fotografie, filmy, dokumenty). W ramach projektu pracownik Biblioteki tworzy gminne archiwum społeczne za pomocą technik wirtualizacji materiałów, ich wykorzystania oraz upowszechniania. Liczba obiektów w archiwum na koniec 2023 roku – 2710. Korzystamy ze wsparcia merytorycznego pracowników Fundacji Ośrodka KARTA;
- **Izbę Tradycji** – ze stałą ekspozycją *Z kart historii Gminy Łazy* oraz ekspozycją *Józef Zapędzki*;
- **projekty:**
 - *Znane i nieznane losy bliskich* – spotkania mieszkańców i zaproszonych gości popularyzujące historię lokalną;
 - *Lekcje Żywej Historii* – prowadzone w Izbie Tradycji dla dzieci i młodzieży, dorosłych mieszkańców gminy oraz odwiedzających Izbę, a także w szkołach gminy;
 - *Podziel się swoją historią* – cykl spotkań z najstarszymi mieszkańcami gminy zainteresowanymi odkrywaniem przeszłości naszej „Małej Ojczyzny” oparty na nagrywaniu materiału filmowego.

DYREKTOR
Biblioteki Publicznej
Miasta i Gminy w Łazach

mgr Bogusław Serzysko

GŁÓWNA KSIĘGOWA

mgr Bożena Mrshorowicz

